

H 3582a

3420

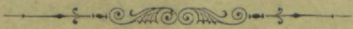

Paulusind.

I.

Luuletanud

J. Leppik.

Wiljandis.

Trükitud J. Feldt'i juures.

1886.

Paulusind.

I.

Luuletanud

J. Leppik.

Wiljandis.

Trükitud F. Felbt'i juures.

1886.

Enimilinen

Дозволено Цензурою. Дерптъ, 2. Сентября 1886 г.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

35944

Enimilinen

Enimilinen

Enimilinen

Laululind.

Kes kewadisel ajal
 Käind metsas kõndimas,
 See kuulis laulu kajakal
 Vuud, põesad elamas.

Kas laul ei saatnud küllalt
 Sui rõemu südame?
 Kas ta ei peastnud hellalt
 Sind, kurtja inime?

Mu laulu kimbukene
 Üks linnukene ka,
 Üks metsa hellimine —
 Oh tule, kuulata!

Ja kuigi wiis tall wähem
 Kui künnilinnu laul, —
 Sull tema lugu lähem
 On külmal talwe kuul.

Igatjus kodu järele.

Wõiksin ma
 Lennata,
 Nagu linnuke,
 Nagu tuuleke:
 Sõuaksin,
 Sõuaksin
 Siit ma kodu siis,
 Kus nii lõbus wiis.

Oh, ei saa
 Sinna ma
 Jial rutata,
 Kus mu kodumaa!
 Kullane
 Koduke,
 Sinust kaugel ma
 Pian elama!

Bõeral maal.

Mustad pilved rändavad! —
 Kuhu nemad sõuavad?
 Kas neil kodumaad,
 Kuhu tõttavad?

Pikse mürin pilwega
 Rändab üle ilmamaa.
 Wöeral pinnala
 Nutan händast' ma.

Tächte filmad särawad
 Sini-wölvijst waatawad.
 Minu filmad wees
 Alla seinates.

Pilwed, pikne käinud ka,
 Kus mu kallis kodumaa.
 Murel nutab hiis,
 Et siin kurb mu wiis.

Kodu, kallis koguni,
 Ei mind keegi sinna wii!
 Oh kuis rõemustaks,
 Kui ma kodu saaks!

K o d u l e.

Oh, kui wõiksin linnu tiiwul
 Kodu poole lennata!
 Kodus on nii lõbus olla,
 Kodus wõin ma hõisata.

Oh, mu süda, ära nuta,
 Ära lõhke walu wäel!
 Kannata weel nenda kawa,
 Runni jõuan kodu mäel'.

Seal ma näen siis wõsa, waimu,
 Lahkelt jookswat jõge ka,
 Seal ma näen siis aasa, wälja
 Armsa isa majaga.

Kodumaa, su piinal olla
 Soowiksin ma surmani
 Ja su mulda hingusele
 Heidaksin seal wiimati.

Teid, kodu mäed rc.

Teid, kodu mäed, ma teretan!
 Te' poole kaugelt waatsin
 Ja igatsetes soowe saatsin.
 Teid teretan!

Küll kaua kare walitsus
 Mind teitest eemal' hoidis;
 Mu jalg nüüd jälle rada leidis
 Te' waarikus.

Te' orud naeratawad mull' —
 Su kodu elu algel —
 Nüüd päewa, eha ja kuu walgel,
 Kuld koidikul.

Teid, kodu mäed, ma teretan
 Mii lahkelt igal ajal;
 Kui olengi ma wõeral rajal,
 Teid teretan!

H ü ü d k e !

Gesti wennad, hüüdke:

Õitse, isamaa!

Ükji talle püüdke

Õkka elada!

Hakkawad talt tuuled

Ehteid riijuma,

Pandke käed ja huuled

Neid siis tõrjuma!

Olete ju koitnud

Waenlast wõidu teel,

Siis teil õnn on koitnud,

Koidab pärast weel.

Gesti wennad, hüüdke:

Õitse, isamaa!

Ükji talle püüdke

Õkka elada!

Õsamaa, su õhnd.

Õsamaa, su õhnd

Kosutawad mind,

Ja neis tuskus, tuskub

Weelgi minu rind.

Sinu pühal pinnal
 Käib mull õnes jalg
 Ja su rõemsal rinnal
 Maeratab mu palg.

Kui mull ära lõpnud
 Kinnus esu waim,
 Ohtab tänu sulle
 Minu kalnu taim.

Isamaa armastus.

Kui ma kallist isa talust
 Pidin kurwalt lahkuma,
 Keel siis oli suurest walust
 Range, ei wõind rääkida.

Wõeral maal mind lahkus, uhkus
 Hoolitjesid hellaste,
 Aga siisgi jala nutus
 Leiti mind seal alate.

Kui ma kaugelst kodu tulin
 Jälle isa majasse,
 Siis ma uuest' rõemustelin,
 Tulin uue elusse.

Kallike küll oli läinud
 Taewa telki elama, —
 Ei see mull' nii walu teinud,
 Kui küll kaugel tundsin ma.

Sind teretakse, Kaljuwald.

Sind teretakse, Kaljuwald,
 Küll juu ja käega,
 Ma kiidan, kauge kalju maa,
 Sind wiimse wäega.

Oh Kaljuwald, su wõimuga
 Sa rohkest' wõia
 Me' wagaid Gesti poegasi,
 Meid hellast' hoia!

Kui teretakse, Kaljuwald,
 Sind kalju käega:
 Siis kiidab Kalewlaste rind
 Sind kõige wäega.

Paul mõegast.

Mind kutsub küll ka muru muld
 Küll pika unele, —
 Sealt ärkan jälle, nii kui kuld,
 Ma rõõmsalt ülesse.

Miks ja ei ärka, kuulus raud,
 Sealt Kääpa laenetest?
 Kas on nii kindel sinu haud,
 Et hingad igawest'?

Oh tule, kangelase mõel,
 Kord Kääpast wälja ja
 Ja lõika katki nõia lõeg,
 Su kandjat ärata!

Mis kurbtus koormas südant mull rc.

Mis kurbtus koormas südant mull,
 Kui wiibisin ju kaunil koidikul?
 Oh teadusta mull' tuul ja taewas,
 Mis seal mind waewas?

Küll kalli kannatuslega
 Mu nutja film siis püüdis seltsida;
 Üks wägi minu rahu lõhkus,
 Mind nutma rõhkus!

Ja praegugi mull niiskub film,
 Et küll ju ennast muutnud aeg ja ilm,
 Et küll ju muistse mõnu randa
 Wõin ohwrit kanda.

Mill tuleb aeg, mill igawest'
 Silm kuiwaks jäeb mull leina nutu weest?
 Mill ärkab ammu uinund läige?
 Mill paistab päike?

Kallis lill.

Ma nägin lille ilust
 Ja puhast kaswama;
 Ta naeratas mull' wilust
 Nii lahke palgega.

Oh Looja, lille lase
 Mu kalmul' kaswada,
 Ta all mull armas ase
 Ja hea on hingata!

Warjus kaswaja lill.

Ma nägin warjus lilli,
 Üht kaunist kaswawat,
 Ja nägin diel kaunil,
 Tall ifka piyarat.

Ma küüsin kord temalt:
 „Miks ifka nutad sa?
 Sull iial nuppu kuiwa
 Ei ole näinud ma.“

Ta wastas: „Waata wara,
 Kas päike paistab mull'?
 Ehk waata päewa, õhtu —
 Siin wilu wari mull!

Rord ühest leina filmast
 Sain mina pisara,
 Sest saadik wilu olnud,
 Ei sest tast lahti saa.

Oh kallis, kuldne päike,
 Kas tuled korra weel
 Ja kuiwatad mu nupu,
 Et rõemsaks saaks mu meel?"

Närtsinud lillele.

Õitse, lilleke, weel mulle,
 Õitse, jiniililleke!
 Siis ma laulan sellest julle,
 Mis muul täidab südame.

Oh, kui oleks weel need päewad,
 Kui ja alles õitjesid!
 Mõtted julle wõersil käiwad,
 Ehk küll anmu närtsisid.

Ilm on wilu ja on tali:
 Põll, ja uinud lume all;
 Rord kaub jälle ära walt
 Tuul ja kõrge lume wall..

Lilleke, siis uuest' sina
 Õitse, õitse kuu ja!
 Ärgu talwe leina lina
 Tulgu sind siis warjama!

R e w a d e.

Loodus lusti laulu luua
 Püüab pühast' igal ra'al,
 Rewadet nii kaunist tuua
 Lubab laenele ja maal'.

Maapind talwel on kui kalnu,
 Kus kord hingas Gluuk's,
 Talwe külm on nagu kiwi,
 Lume kate nagu uks.

Nüüd on ingel tulnud taewast,
 Tõufand kiwi ukse eest,
 Hakkab loodust peastma waewast,
 Wõimust wõtma talwe käest.

Läbi laia loodus' riigi,
 Mis nii magas murega,
 Läbi rõemja rahwa liigi
 Hüüab hüüe: Elama!

R e w a d e l e.

Ärka, ärka
 Unest, maa!
 Walgest waibast
 Waba sa.
 Läbi metsa mühawa
 Sõuab saadil sõnaga:
 Ärka, maa!

Ööpik lind see
 Tuleb pea
 Sulle laulu
 Laulama;
 Rään ühes temaga
 Hüüab hele healega:
 A: kand maa!

Rohiline
 Lehepuu,
 Sooja, hörna
 Öhu suu
 Westawad nüüd otsata
 Sinu löbust salaja,
 Die kuu!

S u w e l a u l .

Unustud uimastaw taline rüüd,
 Lustiga lennawad liblikud nüüd.

Rõrwu meil' kostab nüüd rõemustaw heal;
 Lilled ju õitšewad aasade peal.

Uueste reisiga rõemuga teel,
 Kärmeeste sõuab nüüd weneke weel.

Talleke tantšib nüüd karjasmaa peal,
 Pahkeste laulab seal karjase heal.

Looja on lõbuga täitnud me' maad,
Lapsed, sejt lauluga tänagu tad!

Talwe õhtul.

Kuu paistel, lume kate, hiilga
Ja eha täht seal taewa all!
Ei laula lahke õitsi piiga
Müüd kare kange külma a'al.

Müüd hauawaikne mets ja wõja,
Kus muidu laulis künnilind;
Müüd magab muru, muld ja kesa,
Müüd surma süles waimu pind.

Oh puhka, püha Eesti õue,
Müüd rahuliste rasket und,
Et seda magusam su põue,
Kui tulnud kewadine tund.

Õhtu.

Õhtu aeg, kui õnnis
Mulle oled ja!
Pinnud laulwad wiimsest
Wäsinud healega.

Laene wiimseid wooleid
Saadab tagasi;
Pinnufene metsas
Jäeb nüüd waguši.

Õhtu kaste langeb,
 Kastab karjamaad;
 Diefeseb, hörnad,
 Und nüüd näewad.

Hõbedane eha
 Loodelt lõpnud ju,
 Tõusnud taewa tähed,
 Kumab kuldne kuu.

Uinu, hing, ja usu:
 Walwamas üks film,
 Runni une hõlmast
 Ärkab wärsind ilm.

M ä l e s t u s.

Künnilinnu kuldist kaja
 Kuulsin kenal kewadel;
 Värsin üle õue raja,
 Nägin nääle nurmedel.

Otsjata kõik rõemus oli,
 Mis mu meeled märksid teal.
 Pisar mulle palgel' tuli,
 Rõemu pärast nutsin seal.

Meiukest, üht sinisilma,
 Nägin õitawal aasal ma;
 Sme awas armu ilma,
 Pani põue põlema.

Tuhattõrdsed kallid tuuled
 Randsiwad mind kõrgele,
 Taewast soniiswad huuled,
 Ilm jäi minuist eemale.

Mälestus on jäenud mulle
 Kallist ajast jüdame.
 Nuttes hüüan, kadund, sulle:
 Näita end weel uueste!

W i r g u t u s.

Miks kõnnid õitswa puude all
 Nii nukra näuga?
 Waat', hüppa rõemjast' nagu tall
 Ja hõiska kauga.

Sa õitjed nagu seal see puu:
 Miks on nii kurb su meel?
 Sull kahfordne diekuu,
 Sest laulgu lahkest keel.

R ä n d a j a.

Su wara wäeti põlwe a'al
 Ma läksin reijile.
 Ma mõtlin ikka selle peal':
 Mill jõuan rahu rannale!

Ja läbi nooruskewade
 Ma rutust' rändasin;
 Mind ilm küll püüdis takista,
 Ei hoolind sest, ma rändasin.

Ja kiirelt ferge laewaga
 Ma sõitsin üle wee,
 Ei rannal wõinud wiivita,
 Sest ees mull oli alles tee.

Mull juuksed on ju härmaga,
 Luud liikmed kohmetand,
 Ma siiski pian rändama,
 Sest otjida mull rahu rand.

K a r j u s .

Kord seisjis metsas karjus
 Ja waatas ülesse;
 Seal pika puude warjus
 End aland' põrmuke.

Tall katsid hallid juuksed
 Pead, ihu laba rüüd;
 Tall laulsid linde suuksed
 Just õhtu laulu müüd.

Jah, waata sinna üles,
 Kus tähti näed sa,
 Seal kõrges, waikses süles
 On sinu kodumaa.

Kord karjane seal hoiab
 Sind, nagu lambaid ja;
 Seal waim sull rahu leiab,
 Seal rõem on otsata.

Mis kasu on sest ilmal' rc.

Mis kasu on sest ilmal',
 Et palju kannab ta?
 Mis kasu on sest silmal',
 Et palju näeb ta?

Silm kannab head ja halwa,
 See tema kohus on,
 Silm, waata ja ja walwa,
 Et heas on sinu õnn.

Küll mitu teinud kurja
 Ja see neil' korda läind,
 Kuid wiimaks walus nurja
 On elutee neil käind.

Sull juhiks aru antud,
 Kuid kunle tema healt,
 Siis oled ingliski kantud,
 Ei lahku õigest raalt.

Ühel õhtul.

Ühel õhtul kewadel
 Seisin mina wainu peal;
 Vuude lehed libisesid,
 Lilled liiksid warte peal.

Tornist kostis kella heal,
 Pahlund sõpra saatis ta
 Kurwalt hauda hingusele
 Matuslaste lauluga.

Mina mõtlesin siis seal,
 Kuis nii ime ilmas on:
 Ühte kantaki' hingusele,
 Teisel õitseb eluõnn.

Oh see leina kella heal
 Kostab mulle ikka weel!
 Ei wist enne waife tema,
 Kui ma ise kalmu teel.

Oh siis libisewad mull
 Tihti lehed kalmu puul;
 Siis mull laulab leina lugu
 Oksal linnukese huul.

Kui oled terve ic.

Kui oled terve — rõõmusta
 Ja täna Jumalat!

Sest ühtepuhku kurbwasta
 Ja tõsta nutu healt,
 Ei ole päri ilma pealt,
 Ei päri taewaßt sealt.

Kui kuuled metsa kohawat,
 See on ta rõemu heal;
 Kui näed ja õitswat aasamaad,
 Siis näed ja rõemu seal,
 Ja linnud luhast, puielt, maalt
 Sull tõstwad rõemu healt.

Ja waata üles! taewa sa,
 Kas kurbtust sealgi näed?
 Seal näed pilwi rändama,
 Mis juhtwad kõrged käd;
 Nad nagu wõitu jooksewad
 Ja minnes mängiwad.

Kui kuuled tuuled hulgunud,
 Ei siis ju kaeba nad;
 Näed pilwed wihma puistawat,
 Ei siis ju nuta nad;
 Neid Jumal nenda seadnud on,
 Nad meie rõem ja õnn.

Kui oled terve — rõemusta
 Ja täna Jumalat!
 Sest ühtepuhku kurbwasta
 Ja tõsta nutu healt,

Ei ole päri ilma pealt,
 Ei päri taewast sealt.

Leinaja.

Kohkest rõhutud mu süda,
 Waatan nutus silmaga;
 Dotan õnne igal ajal,
 Aga, oh! ei tule ta.

Oh, kuis endsel õnne ajal,
 Õnne merel, õnne maal
 Mängisin weel mõtetega,
 Mis mull tõusid õnne ra'al!

Oh, siis nende läigetega
 Eksis liialt minu waim, —
 Õnnega end ühendatud
 Arwas igawest' mu aim.

Õnne aja läiked matnud
 Döde farwa udu tiib,
 Sest ka end'sel rõõmsal põuel
 Põhjamata leinal wiib.

Ilmuge küll end'sel õuel,
 Kadund läiked üürife
 Kord weel enne, kui mu põuel
 Katkib elu tüürife!

Kui su süda mures.

Kui su süda mures,
 Ilma trööstita
 Walwates ja unes
 Ikka nutab ta:

Saada waadet ülesj'
 Tähte poole sa,
 Mis seal sinisüles
 Ilma mureta!

Nende waikne sära
 Trööstib hellast sind,
 Wõtab koorma ära,
 Mis on leina hind.

Silma weji.

Kuis silma weest nii rikas
 On, inime, su rind!
 Näen leinal, rõemul silmas
 Ja igatsuses sind.

Su pärlilaba läikel
 Ei sarnast polegi!
 Kuis oled sina, süda,
 Nii rikas kõigiti!

Kui lood weel ikka pärlit,
 Mis imelik on nii,
 Siis õntsamaks ja ennast
 Võid kiita mitmestgi.

Kui 'pole aga piisart
 Su filmas iialgi,
 Oh siis ja oled waene
 Ja närtfind otjani!

Torm peksab kase latwa.

Torm peksab kase latwa
 Kui mere laendega,
 Kui tahaks kätte maksa
 Tall wõlga wihaga.

Ta rebis wiimist lehte
 Müüd lille, kase puust
 Ja rööwis wõja ehte
 Ja laulu linnu juust.

Oh mis nii wäga wihtad,
 Torm, puud ja lillekest,
 Suit unustada ihkad,
 Mis särab iludest?

Oh inimene, nenda
 Ka sünnib sinuga:
 Sind aja tormid nenda,
 Kui tuulgi, rööwiwa'.

Sa oled noor ja ilus,
 Kui õitsew lilleke,
 Mis juure metsa wilus
 Seal õitses hõrnaste.

Ja üksford älist' tunned,
 Et oled ehteta;
 Tad rööwind eiu tuuled, —
 Sa puu, mis lehteta.

Ma nägin.

Ma nägin hulga pilwe,
 Nad päikest katšivad!
 See oli armu päike,
 Mis finni katšid nad.

Ma nägin õues toome,
 Talt died kukkujid!
 Tuul keerutas neid hooge,
 Kui lume hulkasid.

Ma kuulsin künnilindu,
 Kes laulis oksja pealt;
 See haawas kõigil rindu,
 Kes kuulsid tema healt.

Ilm jälle selge waikne,
 Ja waikis linnu heal,
 Ja õie pilw, mis waikne,
 Ta pillutanud tuul.

Mäel õitsid kirjud lilled.

Mäel õitsid kirjud lilled
 Ja lõbu lõhnasid,
 Mäel kasvasiwad tammed
 Ja lehtes lehtasid.

All orus laulis kenast'
 Üks ööpik oksa peal
 Ja wee peal kõikus wene,
 Kust kõlas neiu heal.

Tuul puhus, kadus lille
 Ja lendsid lehed kõik,
 Veel waigistas ta laulu,
 Ja lõppes wene käik.

Indiani kutsjar.

Päike püüdis puhkel' minna,
 Waikus walitseda maad,
 Kiire fõrd weel rut'as sinna,
 Kus ju taewas matab maad,
 Pilwel puistatas purpurwalget
 Siis ta kattis põlewalget.

Üksik wanger tee peal ruttis
 Mägestiku murule;
 Kutsjar oli kurb ja nuttis,
 Kordilljera mäele

Saatis sihilt waade tema,
Seal kord hoidis teda ema.

„Sind ma söiman, walge weri,
Sina mõrtsuf meie maal,
Sind ma söiman laew ja meri,
Kes tad kandsit' meie raal',
Rahmend palge on mull wõtnud
Kõik mu wara — kurbtust jätnud.

Jah, ma tahan täna surra,
Rahmend isand, sinuga,
Ei mu tahtmist keegi murra,
Täna siin sind surmata,
Nenda rääkis kutsar jala,
Sõitis aga ifka, ala.

Nüüd ta sõitis järsku mäe peal,
Surma laulu laulis ta
Sie waljul healel seal,
Waljust' hüüdis herral' ka:
„Laula ka üht surma laulu!“
Mäelt langes mees ja hobu.

Uppunud laps.

„Oh ema, luba täna minna,
Kus laened lahelt mängiwad,
Kus Näki neitsit ütliid sina
Weel õhtu hilja nägewat.

Ma lähän, mängin läikwal laenel
 Ja rõemustellen elu a'ast;
 Ma laulan haljal wete laenel
 Üht kiitust armjast muru maast." —

„Laps, mine mängi niiskel pinnal
 Ja laula kurb' ehk rõemust wiit,
 Sest üksford sinu haua rinnal
 Küll lehkab leina lille niit!“
 Ja waata: selges taewas päike,
 Kuus naeris lahkest lapsele!
 Päew saatis weele oma läike,
 Ja saatel sammus lapsuke.

„Müüd ruttu, ruttu purjud lahti
 Ja sõida türelt kaldale,
 Et walgilt wetelt saaksin mahti
 Ma rõemjast waatan rannale!“
 Su sõitsid ära kalda kaijult:
 Laps, saatja purjel wenega;
 Laps laskis rohke rõemu paisjult
 Üht kaunist laulu kõlada.

Ta laulis läikwast laenest, laewast
 Ja lapse põlwest, nooruj' a'ast,
 Ta laulis koidu tähest, taewast
 Ja lillerikkast aasamaast.
 Müüd lääne ilmast tõusid tuused,
 Seal pilkus Nikse hele film;

Nüüd waikijwad lapse huuled
Ja kole oli wee peal ilm.

Oh kahju! suured laenete latwad
Nüüd loopsid ümber lootsika
Ja saatja, lapse matsiwad nad
Nüüd niiskesi' hauda hingama.
Siis tornist leina kella healed
Nüüd surnuid hauda saatjivad,
Ja leinajate laulu healed,
Mii kaugele nad kostjivad.

Paul Jutast.

Oh Juta, kuldse juuksestega,
Miks wäga palju leinad sa!
Hulk inimesi mäe peal,
Need kuulwad sinu laulu seal.

Oh Ilmarise pojake,
Miks wara jõudsid surmale,
Ja Wanemuise tütreke
Nüüd laulab leina sinule!

Küll abi Juta leinale
Wõis saata Endla taadise;
Ta neiu ühe leori tõi,
Mis läinud aegu uueks löi.

Ja Juta laenas rahwal' ka
 See loori, muinast waadata,
 Sest jutud, laulud, nenda nad,
 Ka läinud aegu näitavad.

Ei ela enam Juta taim,
 Waid lindel näitab teed ta waim,
 Ja Jaani laupäew õhtu weel
 End Juta näitab Endla weel.

S i e k e.

Sieke,
 Hörnake,
 Flus oled sa!
 Kui su peale waatan,
 Tunnen rõemu ma.

Walgeke,
 Punane,
 Seltfid lehtega;
 Hörna õhtu täidad
 Kalli lõhnaga.

Waluga
 Pian ma
 Seda nägema,
 Kui kord karmilt wõtab
 Aeg sind närtsita!

Inime,
Kurwaste
Piad ka nägema,
Et sa üksford ära
Nenda närtjib ka.

Siefe,
Hörnake,
Närtjib igawest';
Kui ka furd ma närtsin, —
Mitte igawest'.

Sada, sada, wihmakene rc.

Sada sada, wihmakene,
Kasta wõsa, wainukest!
Ära kuiwand ojakene
Endsest õitswast oruksest.

Sada, sada, wihmakene,
Kuiwanud on aasa pind;
Mukralt seisab lillekene,
Janutates eotab jind.

Sada, sada, wihmakene,
Kasta metsa mühawat!
Janus oli linnukene,
Kuuldi teda kaebawat.

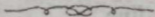
T r ö ö f t.

Miks ihkad, sõber, ikka sinna,
 Kus noorus' aega nägid sa?
 Ei wõi sa iial enam minna,
 See kuldse kotta wiibima.

Kas tarwitasid kadund aega,
 Kui tarwitama pidid tad?
 Kui tarwitasid teda nenda,
 Miks siis weel sinna ihaldad?

Müüd wiibi olewiku õues,
 Kus lille õitseb küllaltgi,
 Ja lase hinge omas põues
 Meist lillest palmi pärgasi!

Ja üksford taga surma telgi
 Teist noorus' aega sa weel näed;
 Ei enam ihke heal seal helgi:
 Kus jäite, noorus' kuldjed wäed?

34

1429